

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom: „Koroški Slovenec“,
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
pol. in gospod. društvo, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

List za politiko,
gospodarstvo in prosveto

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 15 grošev.
Stane četrtletno: 1 S 50 g; celoletno: 6 S — g
Za Jugoslavijo
četrtletno: Din. 25.—; celoletno: Din. 100.—

Ljudje brez dela.

Število ljudi, ki v Avstriji baje ne najdejo dela, se od tedna do tedna množi; koncem januarja smo imeli preko 273.000 ljudi, ki so se podpirali. Lani jih je bilo dosti manj. K temu pride še 47.000 ljudi, ki podpore ne dobivajo. Strokovnjaki razmišljajo o stvari in ne vedo pomoči. Glavni razlog te prikazni je gotovo slab gospodarski položaj. Z nesmiselnim gospodarstvom po vojni se je uničilo ljudsko premoženje: na stotisoče ljudi je imelo lepe prihranke; zdaj so vsi ti berači in ne morejo kupiti ničesar, tudi najpotrebnejšega ne. Postali smo državica beračev — po lastni krivdi. Tu ni kriva vojna, marveč nesmiselno gospodarstvo po vojni. Potem je prišlo zloglasno varstvo na jermnikov, ki še zdaj obstoja. Stavbeniki so imeli hiše, v teh so imeli naloženo svoje premoženje; zdaj te hiše ne neso nič, stavbeniki so brez premoženja; ljudem, ki hočejo graditi, ne morejo kreditirati in gradba hiš se na ta način zelo podražuje. Hranilnice so imele in imajo obširno hišno last, ki ne nese nič. Zato morajo za uradnike zaslužiti vse pri obrestih posojil, obrestna mera ostane visoka in visoke obresti ubijajo produkcijo. Ljudje na eni strani stanujejo brezplačno, zato drugi na drugi strani stradajo, ko ni dela. Naravna je pravica, da mora človek vsako uslugo drugega človeka pošteno vračati: tu se usluga ne povračuje, zato se pa strmoglavijo ves red, vsa produkcija.

Delovni čas se je skrajšal na osem ur in vsak podjetnik se mora držati te določbe, ako ima zaposlene tuje ljudi. Narava pa ne pozna osemurnega dneva: pozimi je dan kratek, poleti je dolg, in ves dan imamo za delo, kmet in poslji morajo delati daleč čez osem ur.

Delovni čas se je počez skrčil od 12 na 8 ur in se proglašajo kot velika pridobitev, ker dobi delavec časa za družino in drugo. Ali tega se ne pove, da se je s tem cena blaga, ki ga delavec potrebuje, tudi za tretjino dvignila: obleka, hrana, stanovanje, gradba hiš, vse se mora podražiti za 30%. Vprašajmo delavca, kako izhaja, in povedal nam bo ves žalosten, da je pred vojno manj zaslužil, ali za mali zaslužek dobil dosti več kakor zdaj za večjega. Jasno je, da se z brezdeljem nič ne zasluži in vedno je bilo tako naravno, da je vsakdo rad več delal, ako je le več zaslužil. Delo pa ne sme uničevati delavčevih moči, in so nekatera dela, n. pr. v fužinah, res takšna, da se delavca ne sme držati v delavnici čez osem ur na dan. Ali vprašanje je, ali je tega treba pri drugih? Ko se blago za 30% podraži, se bo konzum skrajšal tudi za 30%. Vsaj ni res, da so kupci vsi kapitalisti, kateri je treba prisiliti, da plačajo v prilog delavcem 30% več. Kupcev je med sto petindevetdeset delavcev in kmetov, ki nimajo, da bi dali več. Produkcija se mora vsled tega ustavljati. In ko 320.000 ljudi nič ne dela, ko bi mogli vsaj opravljati nekatera dela, lezemo polagoma globlje in globlje v beračijo. Statistika zadnjih mesecev že pravi, da ljudje jedo manj kruha kakor pred vojno. To je silno žalostno znamenje, če se del ljudi niti kruha ne more več najesti.

Pred letom še so državniki mislili: Podpirajmo podjetja, ki dajejo brezdelnim posla. Če bo država doplačevala, bodo mogli producirati in delavec bo na mesec zaslužil 150 S, kar mu bo ljubši nego 70 S brez dela. Zdaj se o tej stvari — „produktive Arbeitslosenfürsorge“ — so jo imenovali, ne govori skoro nič več. Nepotrebne zgradbe so predrage in občine ne morejo delati takšnih dolgov, četudi bi doplačevala država. Veliko se je pričakovalo in se pričakuje od stanovanjskih zgradb, ki jih hoče država podpirati z novim davkom na stanarino. Tudi s te-

mi zgradbami ne pridemo naprej. Država hoče biti za svoje posojilo zavarovana na prvem mestu in če se je od države dobilo 60% stroškov, za tem posojilom nihče ne more posejati zadnjih 30%.

V teh razmerah se našim ljudem svetuje izselitev. In sicer ne kmečkim ljudem, ki jih išče Amerika, ne neukim pomožnim delavcem, pač pa strokovno izobraženemu delavstvu. Za te ljudi menda prihajata: v poštev Francija in Belgija. V Franciji se iščejo za fužine strokovno izobraženi delavci. Okraj Sedan bi menda takoj potreboval 20.000 mož. Francija pošilja tozadevne mešetarje v Jugoslavijo in Romunijo in je menda z Romunijo napravila pogodbo, da se takoj pošlje na Francoško 10.000 romunskih tovarniških delavcev. Iz Dunajskega Novega Mesta je že šlo večje število avtomobilskih delavcev v Francijo in so tam našli dober zaslužek. A izobraženih ljudi sami nimamo preveč. Zato so hotele delavske zbornice izobraževati neuke delavce v kurzih. Ti kurzovci so prišli na Francoško, tam so jih inženjerji izkušali ter vse zavrnili. V zadnjem času postaja vedno bolj očitveno, da ti nesrečni ljudje doma ne bodo našli več dela, da je nemogoče, da se nadalje obremenjuje produkcija s tolikim bremenom. Podpiranje brezposelnih more biti samo slučajna naredba, postala pa je stalno breme kakor kak drugi davek in tega bremena ne prenesemo. Vsa naša produkcija je podobna vozu, ki je na vse štiri kolesa zavrt: po strmem klancu bo šlo, po ravnini pa ne več.

Prvo je, da se da delavcu delo, da bo mogel živeti, ne da bi se mu hotelo kaj vzeti, in potem pride šele drugo.

Seja deželne kulture sveta, dne 7. svečana.

Predsednik Supersberg poroča:

Mlekarska zveza.

Na Dunaju so se vršila pogajanja radi ustanovitve mlekarske zveze. Prodajanje mleka in mlekarskih izdelkov naletava na vedno večje ovire, ker se je pridelovanje mleka hitreje dvigalo kakor vživanje in je nastala nevarnost divje konkurence. Ako bi vsled takšne tekme cena padla, bi padalo tudi pridelovanje in bi se mlekarsko blago naročevalo zopet iz tujine. Koroška bo zvezi pristopila; pri tej priložnosti je bilo mogoče priti z našim mlekom na Dunaj in dobiti glas v skupnih posvetovanjih.

Deželne razstave ne bo.

Dogovori z obrtno zbornico v zadevi deželne razstave niso privedli do uspehov. Kulturni svet ne more prirediti razstave, ker se mu ni dovolilo primernih podpor in se je zamudilo tudi preveč časa s pogajanja. Kulturni svet nima interesa na tem, da bi se s kmetijsko razstavo družilo vse drugo. Naj kmetijstvo samo pokaže, kaj zmore. O razstavi se bo obravnavalo naprej in se bo morebiti priredila tedaj, ko bo začela delovati kmetijska zbornica in bo prenehal kulturni svet.

Davek na hlode, ki se izvažajo.

Pri ministrstvu so se vršili pogovori radi davka, ki se nalaga na hlode, ki se posiljajo v tujo državo-Holzaustrabgabe. Pogodba, ki se je bila napravila z lesno industrijo, je dne 1. januarja 1930 potekla in se morajo pričeti nova pogajanja. Lastniki žag pravijo, da se ta davek ne sme opustiti, ker bi to škodovalo (hlodi so namreč obdavčeni, deske ne, tako se več lesa tukaj žaga — ali davek zadene kmeta in lastnika gozdov, ako ta nima svojih žag. Večji lesni producenti imajo žage, kmet je nima in tako bo ta davek pač povečini slonel le na kmetu). Kulturni svet stoji na drugem stališču; ni dopustno, da bi kmet v gorah, ki prodaja 50% vse lesovine, dobival za kubični meter 2—3 S manj samo zato, da žage lažje izhajajo. Tako pride kmet pod neko robstvo.

Ako žagarji pravijo, da se bo brez tega davka množilo število brezdelnih ljudi, je treba reči, da pomnoži tudi vsak kmečki človek, ki pride iz gore v dolino, armado brezposelnih. Zastopnik delavskih zbornic dr. Kavčič je trdil, da je stopil v stik z delavci in da so delavci proti temu, da bi se ta davek odpravil. Menda to ni verjetno. Delavcem je treba povedati, da, ako kmet več dobi za les, bo mogel tudi delavec več zahtevati za svoje delo in vrhutega se gotovi gozdovi, ki se vsled tega davka ne dajo izkoriščavati, ker cena ne plača niti dela. Zastopnik koroških delavcev je pri razgovoru dejal, da koroški kmet nima škode od tega davka, ker on baje gozd obsekava (kolba), in tega lesa baje tujec sploh ne kupuje! Očitna krivica je, da se kmeta silijo z ozirom na večje žagarje, da se zadovolji z nižjo ceno. Proti temu se je treba postaviti.

Davčne prizivne komisije.

Davčne prizivne komisije dobivajo letos prizive samo od malih posestnikov. Velik del kmetov ne dela več prizivov, ker misli, da je vse zastoj. Zahtevati pa je treba, da se kmetom ne uračunava dohodek, ki ga v resnici nimajo. Borba s finančno oblastjo bo letos huda in zopet ne bo uspeha, prizadevali pa si bomo priti do svoje pravice, ki jo moremo podpreti s številkami.

Pritožbe radi bolniške blagajne.

Dr. Stotter: Okrajnim kmetijskim zvezam se je naročilo, naj se kulturni svet obvešča o pritožbah radi bolniške blagajne. Potem se bodo vršila pogajanja z blagajno. Neprilike se dajo odpraviti deloma s spremembami pravil, drugim nedostatkom se bo moralo odpomoči z noveliranjem postave.

Skladišče v Kotičah.

Gasprodarska poprava Ziljske doline bo končala s skladiščem, ki se zgradi v Kotičah. Pozvalo se bo soseske občine in posojilnice, da pristopijo. V skladišču se bo priredila tudi klet za sir, ki se izdeluje na planinah.

Kaj bomo s krompirjem?

Položaj na krompirskem trgu je skrajno neugoden in ni nobenega upanja, da bi se mogel spraviti odvisni krompir v denar. Za prihodnjo jesen se pripravljajo žganjarne v Dobrli vasi, Pliberku in Trušnjah.

Zadružni dan.

Dne 22. majnika se bo vršil v Celovcu avstrijski zadružni dan, ki ga priredi splošna zadružna zveza. (Za zdaj opozarjamo naše slovenske zadružnike, naj pridejo, da bomo tudi Slovenci primerno zastopani. Dopoldne bo zborovanje, popoldne se peljejo zborovalci okoli jezera, dan navrh pa izlet na Kancel.)

Šola za tkanje.

V Ziljski dolini se bo napravil poizkus, bi ne bilo li mogoče na Koroško spraviti kaj domače obrti. Za dekleta se bo priredila tkalska šola. Ako se ta obnese, bi se takšne šole uredile še drugod.

Prikrajšan proračun.

Proračun, ki ga je napravil kulturni svet, je dežela priškrnila. Za osebne in stvarne potrebščine bi se bilo potrebovalo in se je postavilo v proračun 289.5000 S, deželni zbor pa je dovolil samo 270.000 S. Zato se v novem proračunu vpostavi za tajništvo, za osebne stroške pri pospeševanju deželne kulture 155.999 S, za kmetijski list 35.000 S, za kmetijsko šolo 52.400 S, za podkovno šolo 2840 S, za potovalni pouk 5000 S, za melioracijski urad 52.768 S, za pokojnino 32.331 S, vsega S 336.338.71. Lastnih dohodkov je 63.500 S, uradniki donajajo k pokojnini 2838; tako ostane 270.000 S, kar se krije z deželno podporo. Pospeševanje deželne kulture kaže za l. 1930. tele številke: Nagrade za posle, ki 20 let služijo pri tisti hiši, 3000 S, zadružništvo 20.000 S, obratno računstvo 8000 S, utrjevanje gorjanskih posestev 6000 S, poučevanje 3000 S, negovanje rastlinstva 40.000 S, sadjereja 13.000 S, gozdarstvo 13.000 S, živinoreja 65.000 S, mlekarstvo 17.000 S, gnojne jame 29.000, Osojske Ture 18.000 S, vsega 235.000 S. Za povzdigo polje-

delstva je dala dežela l. 1924.: 25.000 S, 1925.: 60.000 S, 1926.: 140.000, 1927.: 180.000 S, 1928.: 190.000 S, 1929.: 235.000 S in l. 1930 se bo dalo zopet 235.000 S. (Dalje sledi.)

POLITIČNI PREGLED

Rim—Dunaj. Pretekli teden je bila objavljena prijateljska, poravnalna in raziščišna pogodba med Italijo in Avstrijo. Pogodba je sklenjena za 10 let in se po sebi podaljša za 5 let, ako ni 6 mesecev pred potekom veljavnost odpovedana. Pogodba je v glavnem enaka prijateljskim in raziščišnim pogodbam, kakršne se sklepajo v zadnjih letih med posameznimi državami. Vse spore, ki bi se pojavili med obema državama, bo najprej poskušalo poravnati raziščišče, sestoječe iz enega Avstrijca in Italijana ter iz treh nevtralec, ki mora naloženo delo dokončati v teku 6 mesecev. Ako poravnave ne bo mogoče doseči, pride spor pred mednarodno sodišče v Haagu, ako je pravnega značaja, ali pa pred Svet Društva narodov, ako je političnega značaja. Dokler teče poravnalni postopek, se morata obe stranki vzdržati vseh korakov, ki bi utegnili vplivati na sprejem predlogov poravnalne komisije ali na izvršitev raziščišne mednarodnega raziščišča. Novo je, da se bosta v primeru, da je v spor zapletena tudi kaka tretja država, obe državi potrudili doseči, da se spor kljub temu reši v enem samem poravnalnem ali raziščišnem postopanju. — Govorilo se je, da namerava Italija nuditi finančno pomoč za namestitev električno železnico Gradec—Celovec, kot neposredno zvezo med Italijo in Madžarsko. Ta železnica bi imela veliko strateško važnost. Ta vešt se je pozneje dementirala. Madžarski listi pravijo, da dobi Avstrija svobodne roke v Trstu, Italija pa bo zgradila železniško progo med Gradcem in Celovcem, tako, da bo Avstrija neposredno spojena z Italijo. To progo bo uporabljala tudi Madžarska, ki ji ne bo treba več prevažati svoje blago preko Jugoslavije. Francoski listi pravijo, da Avstrija nikakor ni opustila misli na priključitev. Razen tega pri pogajanjih ni bilo niti besedice govora o usodi 350.000 nemških južnih Tirolcev. Nemška in jugoslovanska manjšina v Italiji je zgubila vsako možnost, ohraniti svojo staro kulturo. Fašisti porabljajo vsa sredstva, da bi to tujerodno ljudstvo italijanizirali s silo. — Komaj je odšel dr. Schober iz Rima, že je začel italijanski tisk z ozirom na novi položaj hujskati proti Jugoslaviji. Ni mu dovolji, da si dovoli in jugoslovanski tisk razpravljati o londonski konferenci in novo nastalem položaju, ki da se Jugoslavije prav nič ne tiče. — V zvezi s potovanjem kanclerja Schobra v Rim smo pisali v zadnji številki, da so Hitlerjevci prodali Italijanom južnotirolske Nemce za 60.000 zlatih mark. K tej trditvi nam piše znani publicist g. Fran Celnar, da Hitlerjevci niso prodali ne južnotirolskih Nemcev, niti niso dobili za to od Italijanov denarja. Hitler je vse te obtožbe sodnijsko ovrgele. Mi smo se pri tej trditvi opirali na prizivno obravnavo Hitler—Graefe, ki se je

vršila 5. t. m. v Monakovem. Na obravnavi je prišel zagovornik z dokazom, da je ponudil ital. stotnik l. 1923 Hitlerju podporo, če se odreče južnotirolskih Nemcev. Tedaj je bilo izplačanih Hitlerju 10.000 zlatih mark in pozneje še najmanj 50.000. To je potrdila tudi priča Abel. Hitlerjev zastopnik je predlagal sicer priče, ki bi to ovrgele, a zastopnik Hirschfeld je prijavil nove dokaze. Končno je prišlo med obema do poravnave, ne da bi se obtožbe ovrgele.

Londonska razorožitvena konferenca. V prvih treh tednih v bistvenih točkah pomorske razorožitve ni bil dosežen sporazum. Dne 10. t. m. je bila skupna seja, ki je razpravljala o vprašanju podmornic. Amerika ima 127, Francija 99, Japonska 71, Anglija 57 podmornic. Angleški govornik je zastopal popolno odpravo podmornic, ker niso primerne za obrežno obrambo in imajo samo napadalni značaj. Za popolno odpravo podmornic se je izrekel tudi ameriški delegat. Francoski delegat je bil za to, da podmornice ostanejo, ker so obrambno orožje. Italijanski delegat je izjavil, da je podmornica orožje slabotnih brodovij, je pa pripravljen razpravljati o tem vprašanju. Japonski delegat se je izjavil proti odpravi podmornic. Nato sta bila sprejeta dva sklepa. Enako različna mnenja so glede velikih bojnih ladij. Po poznejšem posvetovanju s strokovnjaki je obveljalo francosko stališče, po katerem se bodo podmornice obdržale in njihov obseg se prilagodi obrambnim svrham.

Proti boljševikom. Papež je s pismom na kardinala Pompilija dne 8. t. m. otvoril pričakovano katoliško ofenzivo proti boljševizmu in boljševiški Rusiji. V svojem pismu omenja, da je med konferenco v Genovi predlagal zastopanim vladam, da stavijo kot pogoj za priznanje sovjetske vlade, da mora sovjetska vlada izjaviti, da priznava svobodo verskega prepričanja in spoštovanje cerkvenega premoženja. Izvedba te zahteve se ni dala doseči, pač pa se je dal rešiti patriarh Tihon smrtne kazni in 150.000 otrok strašne gladovne smrti. Katoliška cerkev je ustanovila posebno rusko komisijo, da obvesti svet o grozodejstvih boljševizma. — Takoj nato je izdalo Apostolstvo sv. Cirila in Metoda plameneč protest proti preganjanju kristjanov v Rusiji. Protest pravi, da je predsedstvo sklenilo, da povzdigne svoj glas v javen protest proti izzivalni kršitvi najosnovnejših človeških pravic do svobode od brezbožnega boljševizma v Rusiji, prav tako pa tudi proti uničevanju tisočletne krščanske kulture in naravnosti in proti okrutnim morilecem nedolžnih in neoboroženih ljudi istega slovanskega naroda. Apostolstvo sv. Cirila in Metoda hoče s tem protestom predramiti vest javnosti in jo vzbuditi iz ravnodušnosti in brezčutnosti do brezmejnega trpljenja, ki ga trpi naš bratski ruski narod. — Po vsem svetu so se začeli množiti protesti proti bogokletemu boljševiškem preganjanju kristjanov. Na Škotskem se je ustanovil tozadevni narodni odbor, istotako v Nemčiji; protestni shodi pa so se vršili na Angleškem, Norveškem, Finskem, Češkoslovaškem, Francoskem, Švedskem itd.

Politične vesti. Pri zadnjih občinskih volitvah v Romuniji je dobila nacionalna kmečka (vladna) stranka 1916, liberalci 330, madžarska stranka 70, odpadniki kmečke stranke 15, ljudska stranka 10, Avarescujeva stranka 9, dr. Lupu 7 in odpadniki liberalne stranke 7 mandatov. Izid priča, da je $\frac{3}{5}$ romunskega prebivalstva na strani vlade. — V nemškem državnem zboru se je vršila pretekli teden razprava o podpisu haaškega sporazuma. Nacionalist Hugenberg, katerega plebiscit je propadel, je imel plamteč govor proti Youngovem načrtu. Dobil pa je primeren odgovor.

DOMAČE NOVICE

Kmečka bolniška blagajna je za poskušno uvedla nov način prijave poslov potom prijavnih blokov v sledečih občinah: Št. Tomaž pri Celovcu, Smerče, Bekštanj, Dobrla vas, Vovbre in Važenberg. Prijava se izvrši pri občini. Ko je prijavnica izpolnjena in delodajalec podpisan, dobi delodajalec od občine potrdilo o prijavi, ki ga blagajna priznava. Občina pošlje potem vsak pondeljek vse prijave enega tedna blagajni. Delodajalec si s tem prihrani poštnino. Ker ostane pri občini odtisek, je kontrola vsak čas mogoča. Prednosti tega načina prijave so na dlan. Naj bi se posestniki navedenih občin posluževali tega, ker bo od izkušenj v teh občinah odvisno, ali se ta način vpelje tudi v ostalih občinah ali ne.

Polom beljaške obrtne in trgovske banke pred sodiščem. Obtožnica pravi, da so se knjige malomarno vodile in so ravnatelj Natmesnik, člani načelstva in nadzorstva zakravili, da je banka krahirala. Lahkomišljeno, neprimerno in proti pravilom so se dajala posojila; nadziralo se ni pravočasno vračanje posojil in plačevanje obresti, bilance so bile površno pregledane in imetje se ni precenilo. Banka je došla v najhujše stiske l. 1926, in predlagala sodnijsko poravnavo ter nudila 65%. Ustanovljena je bila kot zadruga l. 1863. L. 1922 je postal ravnatelj Emerih Natmesnik, ki je bil do l. 1913 poštni sluga. Po mnogostevilnih bančnih polomih v Celovcu in drugod so začeli vlagatelji dvigati denar v taki meri, da je morala banka predlagati 17. II. 1927 sodnijsko poravnavo in zapreti prostore. Posojilo Narodne banke v znesku 400.000 S ni zaleglo več, drugih posojil pa ni bilo mogoče dobiti, ker je deželna vlada ugotovila, da ni kritja. V resnici je bila banka že l. 1923 pasivna. Za l. 1926 so bile predložene tri različne bilance. Kljub pasivnosti banke se je izplačevala 30 odstotna dividenda (delež na dobičku). Potvorjene so bile tudi bilance l. 1924 in 1925. Ravnatelj Natmesnik priznava krivdo, pravi pa, da je bila banka do 1926 leta še aktivna. Celotno delovanje zavoda ni odgovarjalo ne zakonitim ne gospodarskim smotrom in je bilo povsem površno. Tako so ugotovili strokovnjaki. Končno se je po polomu začelo zanimati za poslovanje državno pravdnništvo in vložilo tožbo radi krize. Ravnatelj Natmesnik se je začel baviti z bančnimi posli šele l. 1919 in postal

PODLISTEK

Kovač Franc:

Zadnji čarovniški proces na Važenbergu.

(Nadaljevanje.)

Birič Engelbert Gassinger je odpeljal obtoženca zopet v temnico in zaklenil duri za njim s tremi ključi.

Isti dan že se je govorilo po celi šentjurski fari, da so bili gospodje velikovski sodniki na Važenbergu in celo dopokdne obravnavali čarovniško zadevo zoper Petra Encija. Birič Engelbert Gassinger je mogočno sedeč za mizo v gostilni pri Kogelniku imel veliko besedo.

„Pa ga bomo že prisilili, akoravno vse taji. Zakaj imamo pa tisto sobo v pritličju okroglega stolpa, kjer nihče drugi ne sme prestopiti praga kakor gospod, jaz in oskrbnik?“ se je delal važnega, nagnil kozarec in zlobno rečeč se, skrivnostno prikimal in se ozrl po poslušalcih.

Vsi so vedeli, kaj da ima v mislih. Vedeli so, da namiguje na mučilnico, ker v tisti sobi se je nahajalo mučilno orodje, natezalnica, biči, jermeni, težak kamen, obložen s svincem, da so ga obtožencu, obešenemu na tanke jermene

za palce, privezovali na noge in druge priprave, s katerimi so po praksi tedanje justice obtožencem proti lastnemu prepričanju iz strahu pred nadaljnimi mukami izsilili priznanje hudobij, katerih niso zagrešili. In ponosen je bil birič, da so se ga ljudje bali.

Treza, Petrova žena, je dan za dnevom težje pričakovala, kdaj da se vrne mož domov. Jurče je vedno popraševal po očetu, nič več ga ni veselilo napregati lesenega konjčca in Pepine podobice so se valjale po kotih. Slednjič se žena, mučena od strašne negotovosti s težkim srcem napoti v grad prosit milosti za svojega moža, a komaj jo je birič zapazil, jo je zapodil iz gradu. „Ha, čarovnikova žena!“

VII.

Zopet so čez osem dni sedeli v sodni dvorani cesarski sodnik, asesor in pisar pri zeleni mizi in pred njimi uklenjeni Peter Enci. Asesor vstane, se prikloni gospodu cesarskemu sodniku in bere zapisnik zadnje sodne obravnave.

„Zadnjič si bil trdovraten, a ti vse skupaj nič ne pomaga,“ začne noslajoč iz srebrne fobačnice gospod cesarski sodnik; „dali smo ti odloga do danes, da si premisliš. Govori toraj, ali priznaš svojo privdo?“

„Jaz nisem čarovnik.“

„Saj so vendar priče v Gospi sveti s prisego potrdile, da si delal točo?“

„Ne vem, zakaj ravno mene dolžite te pregrehe. Saj sem že rekel, edina moja krivda obstoji v tem, da sem mogoče takrat v pijanosti govoril razne nesmiselne stvari, a s čarovnijo se jaz nisem nikdar pečal.“

„Ako torej nočeš priznati, te bomo prisilili,“ udari jezno po mizi panrihtar, da se mu vsled vzkipevajoče jeze strese podbradek.

„Asesor, preberi dotični paragraf!“

Asesor v svetem spoštovanju vstane, se prikloni še bolj globoko in začne nad vse slovesno:

„Item, če se kdo predrzne učiti čarovnije druge ljudi, jim svetuje v taka dejanja, item vzdržuje sploh kakšno občevanje s čarovniki in čarovnicami, se peča s podobnimi sumljivimi stvarmi, dejanji, besedami ali okoliščinami, ki vsebujejo čarovnijo, naj se naznani in zatoži, in če taji, naj se z mukami prisili k priznanju. Item.“

In zopet običajni poklon.

Cesarski sodnik nato slovesno vstane in govori nad vse vzneseno:

„Stari, modri postavodajalci so razumeli prisiliti trdovratne hudodelce, da so priznali svoje hudobije in tako bomo tudi tebe. Ker obtoženec svoj zločin trdovratno taji, je postavno zapadel torturi. Na natezalnico z njim!“

(Dalje sledi.)

Kathreiner

... in na peldeseti rojstni dan je bil
Alojz vesel in mlad kot tridesetletnik.
Vsak dan je pil zdravi Kathreiner!

Hodiše. (Občni zbor kmetijske podružnice.) Dne 9. t. m. smo slišali poročilo o delovanju iste. Izvedeli smo, da ima podružnica v svoji blagajni 124 S gotovine. Predlagalo se je, da bi se denar porabil za nakup sadnih drevesc, ko jih je pri nas lansko zimo toliko pomrznilo. Predlog je našel gluha ušesa. Stari odbor je sam uvidel, da ni pravega smisla za dobro stvar, in zato rad odstopil. Zelo se je moral truditi stari tajnik, da je spravil odbor skupaj. Če si pri nas član kmetijske podružnice, pomeni to toliko, da plačaš na leto 4 S in si zapišan v imeniku ter dobivaš strokovni list. Vršiti bi se imelo skioptično predavanje, ki pa je moralo odpasti, ker nimamo elektrike. Lahko pa bi imel gospod od deželnega kulturnega sveta vsaj govor in dajal pojasnila. Ne škodovalo bi mu, če bi se pustil obvestiti o položaju tukajšnjega kmeta. Celozborovanje je končalo v dimu in g. referent nas je zapustil še pred zaključkom.

Zgornja Vesca. (Razno.) Le redkokdaj se kaj bere o nas v našem listu. Marsikdo se mogoče sploh ne spominja več na nas. Pa vendar se razprostira naša, sicer majhna občina, od Drave čez Želuče, Stranje, Koviče gor k sv. Luciji in še dalje do Turja, kjer meji na občino Škofiče. Na zapadu mejimo na občino Loga vas, na vzhodu pa na Bilčovs. Nismo karsibodi, saj je tudi iz naše občine bilo več fantov in mož med onimi pevci, ki so s svojo turnejo po Sloveniji in v radiu nesli našo pesem med svet. Res lepa je pesem rožnaska, samo da jo premalo cenimo. Svet strmi, ko jo čuje in se čudi njeni prisrčnosti, a mi se niti ne zavedamo našega velikega zaklada. Zatorej fantje, možje in dekleta naša, ljubite svojo pesem, pa tudi besedo materno! Skrbite, da se ta naša beseda, naš slovenski jezik, med nami ohrani lep! Ker nam pa naša šola ne da izobrazbe v maternem jeziku, zato učite starši vaše otroke sami doma brati slovenski. Preskrbite jim dobrega berila in jim vcepite veselje do čitanja v srce. Sami boste imeli nad tem veliko veselje, zakaj ne bo se vam treba bati, da bi pokvarilo vaše otroke dobro berilo. Je nekaj dobrih listov med nami, toda vse premalo. Marsikje, kjer so bili dozdej naročeni na liste, omagujejo, ker se jim zdi škoda teh par šilingov, a ne zavedajo se koristi dobrega berila. Starši, skrbite, da se bo našlo tudi med našimi doraščajočimi mnogo takih, ki bodo imeli smisel in veselje, da tudi še kdaj za nami pohite z našo lepo domačo pesmijo v svet in dokumentirajo, da so imeli svojega rodu se zavedajoče roditelje.

Sv. Lenart pri Sedmih studenih. (Razno.) Dne 3. februarja se je vršila v farni cerkvi slovesna poroka našega vrlega vicemežnarja in voditelja Apostolstva mož: Andreja Krobata. Izbral si je za družico skozi življenje Trabnarjevo Hano, vneto cerkveno pevko. Poroko je izvršil čg. Katnik, ki je prišel iz Celovca, da počasti novi par. — Teden navrh se je ravno takšna slavnost vršila na Strmcu. Mladi Arihov Andrej si je poiskal družico Marijo Pichler pri Sv. Jobu. Naj bi bila oba para prav srečna v novem stanu! — Na Ločilu je umrla blaga žena Neža Tožbar, vdova po železniškem čuvaju. — Sredi februarja je šlo 8 fantov v Canado. Naj bi našli tam srečo, ki si jo želijo!

Drobne koroške novice. Celovec je poje-del lani 19.232 glav živine s skupno težo 1.757.333 kg. — Število brezposelnih na Koroškem se je v tednu pred 8. t. m. pomnožilo za 197 na 10.560. — Za izvedbo 10letnice plebiscita je bil vpostavljen poseben delovni odbor in več drugih odborov, kakor gospodarski, zdravstveni, poročevalski in propagandni, finančni, mladinski, spomeniški, 4 slavnostni, stanovanjski. V odborih so zastopani deželna vlada, Heimatbund, Landsmannschaft, 3 okrajni glavarji, poslanci cone A, trgovska in delavska zbornica, deželni kulturni svet, deželni

urad za tujski promet, pisatelji, novinarji, deželni spomeniški urad, mesto Celovec, šolski nadzorniki, prosvetni referent, ravnatelji srednjih, kmetijskih in podeželskih nadaljevalnih šol in zvezna vojska. Drugi še pridejo. Predvsem se namerava izdati glasovalni denar in poseben zavoj svalčic in smotk z glasovalno sliko. Priporoča se tudi izdaja posebne glasovalne znamke. — Znani ameriški pisatelj Armstrong je izdal knjigo pod naslovom: „Kje se pričenja vzhod?“ V posebnem poglavju navaja kratko zgodovino in položaj Slovencev. Nad pol milijona Slovencev, pravi, se nahaja pod tujim jarmom, večinoma v Italiji. V primeru nove evropske razvrstitve in priključitve Avstrije k Nemčiji bodo Slovenci obramba pred germanskim prodiranjem k Jadranu, s čimer bodo pridobili večjo veljavo tudi v notranji politiki, ker bodo zavzeli osrednjo postojanko v računih dveh svetovnih prestilnic, Berlina in Rima. Na Koroškem živi mnogo Slovencev, ki niso zadovoljni s svojo usodo. V času plebiscita je glasovalo za Avstrijo mnogo Slovencev iz strahu in Avstrija sedaj zares preganja Slovence, ki so glasovali za Jugoslavijo, kakor tudi iz gospodarskih razlogov. Toda ta spor ob meji ne vpliva na dobre odnose med Dunajem in Beogradom. — Slovenskim pridigarjem pri sv. Duhu v Celovcu je bil imenovan dr. Rudolf Blüml. — Ravnatelj bivše Celovške banke, Gustav Lorenc, je bil 20. oktobra 1928 obsojen radi krive in poneverbe 5000 S na 6 mesecev ječe. Na priziv je najvišje sodišče odredilo ponovno obravnavo. 13. t. m. je stal Lorenc ponovno pred sodniki. Ta dan je bil obsojen na 3 mesece strogega zavora radi krive. Ker je bila obsodba nepogojna, je prijavil zagovornik priziv. — Sodniško poravnavo je predlagal Fric Kukovič, trgovec v Kožentavri. — Po razdelitvi konkurzne mase je bil dvignjen konkurz nad imetjem trgovca Valterja Ortnerja v Železni Kapli.

Podgora pri Borovljah. (Poroka.) Tu se je poročil dne 9. februarja trgovec g. Peter Kelih z gđco Barbiko Kuss. Poroka se je vršila v Celovcu in veselo ženitovanje nato v gostilni „Na pošti“ v Borovljah. Bilo srečno!

DRUŠTVENI VESTNIK

Bandrovka.

Da bi le prišva bjava smrt
v anej drači odrci,
da bi me vzava še pred vinahtmi,
da mi kni trebi bondrati.

Pa ljit's še n'či prišva biva smrt,
zdaj puntle s'm povezova,
da bom h ta novemu pavru bondrova,
se bom pa kej navoduva.

Št'k m'ne sa na svjitu štj'm gudi,
da m'ram zmir'm bondrati;
za ma nikj'r ta prav'ga domu ni,
oh, bo pa kej tam v večnosti!

(Podjunska narodna.)

To je pristna pesem naše Podjune! Vrlim voditeljicam naših gospodinjstkih tečajev smo za njo iskreno hvaležni, ker so nam otèle pravi biser narodne pesmi. Z njo so nam nudile kos Podjune in njene duše. In tako dolgo smo zaman stikali za pristno podjunsko pesmijo! Da bi jo vi videli vsi bandrovke na odru! Dekla v stari častitljivi noši mamiče se podaja na pot k drugemu gospodarju v novo službo. In pri tem govori težke besede o svoji usodi, ki izvenijo v željo po smrti; niso nikaka tožba in kletev nad bridko usodo, marveč sama vdanost in tolažba, da za njo „na svetu prav'ga domu ni, oh, bo pa kej tam v večnosti.“ Iz te pesmi čutiš

1922 že ravnatelj. Prvotno je imel na mesec 750 S, pozneje pa 1000 S plače. Poslužil se je dveh kreditov, 14.000 in 20.000 S, za katere nihče ni vedel. Med razpravo je ravnatelj zagovornik zahteval, da se še enkrat preišče poslovanje banke po strokovnjakih, kar pa je sodni dvor odklonil. Člani načelstva so izpovedali, da niso vedeli za vse dovoljene kredite. Pri kreditih sta vedno odločevala ravnatelj in član načelstva Stage. Načelstvo se ni moglo brigati točno za poslovanje banke, ker člani povečini niso bili od stroke. Sej je bilo mnogo, zapisnikov pa se ni delalo o vsaki seji. Nameščencev je imela banka 23. Člani nadzorstva so pregledali banko vsako leto in vsi so bili prepričani, da stoji banka dobro in da ji manjka začasno samo gotovine, ne pa da je pasivna. Revizije so trajale nekaterikrat po 8 dni. K sejam niso bili vedno vsi vabljeni, posebno mlajši člani ne. Sicer pa tudi člani nadzorstva niso bili strokovnjaki. Za ravnatelja so ugodno izpovedali upravitelj poravnalnega premoženja, blagajnik in prokurist. Po mnenju teh Natmesnika ne zadene nobena krivda. Ravnatelj brat je izpovedal, da je stala poravnava 150.000 S, izgube vsled poravnave pa 760.000 S, ker se je moralo vse v prekratnem roku prodati. Strokovnjaki so ugotovili, da je bilo knjigovodstvo malomarno, da naravnost potvorjeno in da ravnatelj Natmesnik ni bil kos svoji nalogi. Državni pravdnik je v svojem govoru zahteval obsojbo vseh obtožencev. Sodni dvor pa je oprostil vse obtožence z utemeljitvijo, da jih na polomu banke ne zadene nobena krivda.

Bajtiše pri Borovljah. (Heimatschutz vjel Heimatschutz.) Dne 12. januarja t. l. je nekdo zaslišal strel blizu poti, ki pelje iz Borovelj na Bajtiše. Lovci so potem zapazili tam pod nekim grmom skrito vstreljeno srno. Obvestili so orožnike in začel se je lov divjim lovcem. Trije ali štiri lovci — Heimatschützerji — v spremstvu dveh orožnikov so potem pazili cel popoldan na omenjenem mestu. In glej, ob 6. uri zvečer jo je primahal dotičnik po svoj plen. A tudi ta je bil Heimatschützer; krepak „Halt!“ in všel jim je! Še isto noč so ga potem prijeli. Govorilo se je nato, da ne bo nič hudega, ker je dotičnik hajmverovec. Dne 13. t. m. se je vršila tozadevna obravnava in obsojen je bil na tri tedne pogojno! Ne bi pisali o tem, a nekako čudno se nam zdi, ko slišimo, da je bil v Selah na Kotu obsojen fant radi sličnega prestopka na tri mesece ječe. Ta fant je kože samo prodajal in se ga ni zasačilo pri kakem lovu, a je moral plačati povrh še za vsako divjo kozo 200 S.

Sele. (Šolarska kuhinja.) Mnogi naši šolarji imajo po eno, dve uri daleč v šolo. Iti morajo torej zjutraj zgodaj od doma in pridejo pozno popoldne ali šele zvečer domov in so tako čez dan brez tople jedi. To pač ne more dobro vplivati na zdravje in telesni razvoj otrok. Zato je krajni šolski svet sklenil ustanoviti šolarsko kuhinjo in tako vsaj v zimskih mesecih nuditi opoldne šolarjem toplo okrepčilo. Deželni šolski svet je dovolil v to svrhu podporo. Kuhinja in jedilnica sta v novem cerkvenem domu.

Bilčovs. (Naša cesta.) V zadnji številki se je nekaj povedalo o našem občinskem gospodarstvu. V proračunu za letošnje leto je tudi postavka 2800 S za cesto. Ni ravno to visoka vsota, ali kdor pozna velikost naše občine (777 drebivalcev) in dolžino občinske ceste (niti 6 km), bo pojmlil, da je ta številka visoka dovolj. Pripomniti je treba, da v tej vsoti ni predvidenih nikakih večjih poprav, temveč samo vzdrževanje. Kdor je že hodil po naši cesti, ta ve, koliko mora naš kmet pretrpeti, preden pride po teh klancih in ovinkih svojih 4 ali 5 m drv v Celovec. Res veliko breme mora nositi naša občina in z njo Kotmara vas, Zg. Vesca, Škofiče in Loga vas. Dežela je lani sicer zvišala svojo svbencijo, a ta malenkost ne pomeni mnogo. V veliko boljšem položaju so občine, ki imajo železnico in še lepe državne ali deželne ceste. Vse prošnje od leta 1910, da bi dežela prevzela cesto, so bile zaman. Sila razmer je končno prisilila župane omenjenih občin, da so se zglasili pri vseh strankah, ki so zastopane v deželnem zboru, in jih pozvali, da bi zavarjali prevzem ceste v deželno oskrbo. Z oziranjem na pozive z raznih strani, da naj se za desetletnico plebiscita mesto drugih prireditvev poskrbi za prebivalstvo cone A s tem, da se mu gospodarsko pripomore na noge, smo radovedni, če bodo imela merodajna mesta res kaj srca za nas.

trdo usodo človeštva, katerega življenje je tudi samo nekako potovanje in tako enači pesem boguvidani molitvi. Melodija te pesmi je enostavna, a baš v tej enostavnosti je neka svojevrstna lepota glasu in harmonije. Nam ugaja bolj kot ona „Njav čriez jizaro“. Iz melodije lahko bereš globino duše in veličino misli onega, ki jo je ustvaril. In taka, ravno taka, kot je ta pesem, in njena melodija, je naša Podjuna. Na videz preprosta, trda in neinteresantna, a v svojem življenju globoka, polna vsebine, lepota in harmonija preprostosti.

Navadno iščemo velikih misli v knjigah. Zakaj pač, ko pa so v naših dušah zapisane; in samo brati jih je treba. Vzemi priprosto pesem in poslušni njeni melodiji, tedaj boš vedel, kaj je lepota! Poslušaj starega očanca v njegovih izkušnjah in našel boš pri njem modrosti, četudi skrite često v navadno pravljico! Stopi v pristni kmečki dom in tam ti bo zavel nasproti zdravi dihi življenja nepokvarjene družine! Če hočeš zreti lepoto narave, ne hodi na morje ali celo na kak ledenik, marveč ozri se na domači trati okoli sebe in videl boš naravni čudež! Ne uči se narodnosti iz knjig in iz ust šolanov, marveč v najpreprostejšem življenju svojega ljudstva: stopi v preprosto bajtico za vasjo, tam glej in opazuj in misli, in doživel boš svoj narod! In če hočeš najti svojo vero in svojega Boga, ga ne išči v Rimu ali v Celovcu pri njegovih namestnikih, marveč v domači cerkvi na vasi, na domači božji poti!

Čudno! Smer današnjega življenja in časa je baš nasprotna. Zdi se nam, kot bi vse človeštvo bilo zamaknjeno v mesto in zijalo in pričakovalo od njega nekaj izrednega. V mesta vodijo ceste in železnice in z njimi v mesta življenje in hoče iskati nekaj, česar mu mesto ne bo nudilo nikdar, ker samo boleha na pomanjkanju tega. Več kot mestna palača nam mora govoriti revna bajtica na vasi, bolj moder kot profesor z očali je stari očanec, četudi pozna samo svoje delo in svojo vas. Najlepša od vseh koncertnih in gledaliških komadov je preprosta pesem naše vasi!

Ne verjamete? Potem niste čuli „Bandrovke“ in niste našli niene misli!

Društva! Zgodili so se slučaji, da je hotelo učiteljsvo zabraniti vstop v naša društva obiskovalcem nadaljevalnih šol. Opozarjamo, da niti postava o nadaljevalnih šolah niti izvršilna naredba ne prepoveduje gojencem obiska naših društev.

Društveni odbori! V četrtek dne 6. marca se vrši v običajnih prostorih občni zbor S. K. S. Z. Že danes vas na to opozarjamo, da se ga udeležita po dva zastopnika vseh naših izobraževalnih društev. Naj nam je ta občni zbor kašipot nadaljnjih smernic, da še bolj strnemo in usmerimo naše vrste. Zvezi pa bo vaš korporativen obisk najlepša zaupnica!

Prireditve. Izobr. društvo „Kočna“ v Svečah priredi v soboto dne 1. marca 1930 ob 7. uri zvečer pri Adamu v Svečah veseloigri „Kmet Herod“ in „Pri gospodi“ s sodelovanjem društvenega zbora. — Izobr. društvo v Pliberku priredi na pustno nedeljo dne 2. marca 1930 ob 3. uri popoldne pri Brezniku dve šaljivi igri: „Jeza nad petelinom in kes“ in „Trije tički“. — Izobr. društvo na Radišah ima svoj mesečni sestanek v nedeljo 23. februarja v društvenih prostorih. Na sporedu so deklamacije, 2 prizora in govor.

Hodiše. (Kotmirčani in mi.) Mladi igralci in pevci društva „Gorjanci“ so gostovali pri nas in uprizorili lepo igro „Naša kri“. Kar čudili smo se jim. Čisto domače so se počutili na našem odru. Red in nastop nas je prepričal, da ima igralce v rokah res pravi mojster na tem polju. Samo pri nekaterih vlogah se je govorilo prehitro in pretiho. Naša dvorana je velika in to se takoj občuti. Je škoda za vsako besedo, ki ne doseže vseh ušes. To napako imajo tudi nekateri naši igralci. Pa šele pevci! Za temi pa mi zaostajamo. Ko smo videli toliko mladih složnih fantov, smo pač mislili na naše. Da je tem sedaj več ljubezni do petja, je gotovo, in dobro izvežbani glasovi so dokaz, da se pridno udeležujejo vaj. Njihov pevovodja je lahko ponosen. Tudi pri nas je več dobrih, a še ne izvežbanih glasov. Ne zaostajajte in hodite pridno k vajam, da bo imel veselje tudi naš pevovodja, ki ima dobro voljo!

Dobrla vas. Gospodinjski tečaj smo zaključili v nedeljo 9. svečana. Celih šest tednov se je trudila vrla voditeljica gdca Rudolfova z Bistrice z našimi dekleti in jih učila vsega, kar naj zna dobra gospodinja dandanes. In dekleta so v njej tekom tečaja vzljubile tudi sestro in prijateljico, ki jim ostane dobra tudi v bodoče. Da pokažejo uspeh svojega dela, so zaključile tečaj z večjo prireditvijo in razstavo. Prireditev je bila s svojim pestrim sporedom neke vrste posebnost: Dekliški zbor v narodnih nošah je mahoma pridobil srca poslušalcev s svojo pesmijo; z zanimanjem smo sledili naslednjim dekliškim prizorom: „Na preji“, „Planšarica“, „Dečve in frajle“, „Piskrovez“. Neverjetna nardarjenost je v naših dekletih in skrajni čas je, da se vsem našim dekletam nudi primeren delokrog. Zato so ti naši tečaji dvojnega pomena. Čast moškega sveta so rešili fantje-pevci iz Kazaz, katerih disciplinirani nastop, brezhibno izvajana pesem in navdušenje je najlepši dokaz, da tudi fantje nočejo zaostajati. Govor Zvezinega zastopnika pa je bil nekaka sol, grenka in zdrava; četudi mu je prej nekdo dobrohotno svetoval, da naj Podjunčane hvali in potem ga bodo veseli, je vendar prinesel marsikako trdo besedo, seveda z najboljšo voljo. Da zna naše podjunske ljudstvo ceniti te vrste tečajev, je pokazalo dejstvo, da so na razstavi pokupili vse predmete in da je bila dvorana nabito polna. Tako se je naš gospodinjski tečaj zaključil prav zadovoljivo za vse, goste in prireditelje. Tem potom izrekamo gdčni voditeljici še enkrat svojo iskreno zahvalo za njen trud, Rudolfovo mamu pa naprošamo, da jo nam pusti še za prihodnje leto.

GOSPODARSKI VESTNIK

Velikovški trg. Živina: biki 0,90—1,20, pitani voli 1,40—1,60, vprežni 1,30—1,40, junci 1,10—1,30, molzne krave 1,20—1,40, pitane 0,90 do 1,20, telice 1,20—1,40, teleta 1,80—1,90, zaklani prašiči 2,60—2,80, plemenski 2,80, ovce 0,90—1 S za kg žive teže. Jajce 12—13 g; sirovo maslo 4—5,60 S. Žito: pšenica 30, rž 24, oves 18, fižol 47, ajda 26 g za kg. — Živinske cene v celovski klavnici: voli 3,20—3,30, telice 3—3,20, mlajše krave 2,90—3,10, starejše krave 2,60—2,80, mladi pitani biki 3, klobasarice 2,80 do 2,90, drobnica 2—2,30, mesne svinje, žive pripeljane 2,80, mrtve pripeljane 2,70, teleta 2,80—2,90 S za kg mesne teže.

RAZNE VESTI

Drobne vesti. V tovarni Alpinske žične industrije na Dunaju je eksplodirala steklenica s plinom, pri kateri je bilo ranjenih 10 delavcev. Eksplozija je bila tako silna, da je tovarniško poslopje na površini 500 kvadratnih metrov postalo v trenutku kup razvalin. Med razvalinami je izbruhnil tudi požar. — V januarju je bilo priglašanih 222 sodnijskih poravnjav in 55 konkurzov. — V Avstriji vozi 33.526 avtomobilov. Na 200 ljudi odpade en avtomobil. — V Mistelbachu je bil zaprt davčni tajnik Foitl, ki je predpisoval davek na blagovni promet. Državo je oškodoval za okrog 10 milijard, ker je popuščal pri davkih. Provizije je dobil zato 30.000 S. Zaprtih je bilo tudi več podjetnikov. — Cene srebra, zlata in novcev: 1 kg čistega zlata 4650 S, 1 kg srebra 100 S, 20kronski zlat 28,70 S, 10kronski 14,20 S, 100kronski 142 S, dukat 16 S, srebrn 5kronski novc 2,15 S, 2kronski 82 g, 1kronski 41 g, goldinar 1,10 S. — Jugoslavija: Ob španski obali se je 27. jan. potopil jugoslov. parnik „Daksa“. S parnikom je utonilo 35 mož posadke. — Na cesti Ljubljana — Novo mesto se je 9. t. m. prevrnil prometni avto, s katerim se je vozilo okrog 20 oseb. Tri osebe so bile težko ranjene, 7 pa ubitih.

Slovesna otvoritev radgonskega mostu se je izvršila 9. t. m. ob prisotnosti zveznega kanclerja dr. Schobra, ministra dr. Hainischa in inž. Schumyja, dravskega bana inž. Serneca, pomožnega mariborskega škofa dr. Tomažiča itd. Most je iz železobetona in je 85,8 m dolg in je stal 370.000 S; polovico stroškov plača Avstrija, polovico pa Jugoslavija. Slavnost je otvoril štajerski deželni glavar dr. Rintelen, blagoslovil je most škof dr. Pavlikovsky, nakar

je ban inž. Serneec pozdravil navzoče v imenu jugoslovanske vlade. Kratek nagovor je imel tudi kancler dr. Schober, ki je izročil odlikovanje za zasluge za republiko načelniku tehničnega oddelka v Ljubljani inž. Krajncu, inž. Serneec pa visoko odlikovanje ravnatelju štajerskega deželnega stavbinskega urada inž. Eichkitzu. Ob igranju naše in jugoslov. državne himne so gostje odšli na jugoslov. stran na zakuško. Opoldne pa je bila pojedina v Radgoni na naši strani, ki jo je priredila gradbena tvrdka inž. Spritzer.

Proda se malo posestvo

z novim hišnim poslopjem v bližini Pliberka. — Več se izve pri Matevžu Pöck-u, zidarskemu mojstru na Blatu, pošta Bleiburg.

Burko

čevljari baron

kot pustno prireditev uprizori Izobr. društvo „Danica“ v Št. Vidu v Podjuni

na pustno nedeljo, dne 2. marca 1930 ob 3. popoldne pri Voglu v Št. Pri-možu v Podjuni

s sodelovanjem društvenega moškega pevskega zbora.

Kdor se hoče nasmejati do nezavesti, naj pride! 27 ODBOR.

VABILO.

Izobraževalno društvo „Kot“ v Št. Jakobu v Rožu priredi

dne 23. februarja in 2. marca 1930

v svoji društveni dvorani igro

VELETURIST

čarobna burka v treh dejanjih

Začetek ob 3 uri popoldne.

Po igri dne 23. februarja je v Narodnem domu vseica požarne brambe.

Vse prijatelje poštene zabavi vabi

25 ODBOR.

VABILO.

Bralno društvo v Škocijanu uprizori na

pustno nedeljo, dne 2. marca 1930

pri Rušu v Samožni Vasi

veseloigro

Ubogi samci.

Začetek ob pol 4. popoldne.

Prisrčno vabi

26

ODBOR.

6000 lepih skodel (Schindel)

do 9000 se proda. — Naslov v upravnštvu lista.

SLOVENSKA ČITALNICA V GLINJAH

priredi

v nedeljo, dne 23. februarja točno ob treh popoldne pri Cingelcu na Trati

PUSTNO PRIREDITEV

s sledečim sporedom:

„Čarodejna brivnica“, pustna burka;

„Dve tetki“, pustni dekliški prizor;

„Skrivni zaklad“, veseloigra v treh dejanjih.

Med odmori sodeluje boroveljski moški zbor.

Prijatelje domače zabave vabi ODBOR.

Kupi se dobro ohranjen, ne predrag harmonij

za malo sobo. — Ponudbe na upravo lista.